

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема "Нов алгоритъм за управление на публичната политика за доходи от труд по отрасли в България"

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – публичен сектор)

Автор: докторант Теменужка Стоянова Златанова

Изготвил становището: доц. д-р Александър Николов, катедра „Икономика и управление по отрасли”, Стопански факултет, СУ „Св.Климент Охридски”

София /заповед №РД 20-845 от 06.07.2012г.

I. Информация за кандидата за образователната и научна степен „доктор”

Теменужка Стоянова Златанова е Магистър /социолог/ по „Европейска социална политика и социална работа” 2001-2004 НБУ, бакалавър икономика и организация на труда УНСС 1988-1991г.

От 1992 е на работа в МТСП. Последователно заема длъжности на държавен експерт, н-к на отдел, и.д. директор.

Хоноруван преподавател в Стопански факултет на СУ „Св.Климент Охридски” като преподава курс по „Социална политика и социална икономика” в екип от МП”Иновации в публичния сектор”

Участва в редица проекти свързани с темата на дисертацията. Активен участник е в проекта ДАСУН на Стопански факултет. Докторант Теменужка Златанова е взела участие в две национални докторантски школи и четири докторантски семинара на Докторантската академия по стопански и управленски науки към Стопански факултет, участник е в проведени две емпирични изследвания на ДАСУН и има публикации в три сборника на докторантската академия.

Публикациите по темата са представени в отделен списък и само за последните три години са 6 статии в научни списания и сборници, като за последните 10 години са 42 научни и приложни разработки издадени в списания и бюлетини.

Общи характеристики на дисертацията.

Докторската дисертация на Теменужка Златанова на тема: "Нов алгоритъм за управление на публичната политика за доходи от труд по отрасли в България" е написана в съответствие с изискванията на Закона за научните степени и звания и отговаря на научните стандарти за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – публичен сектор). Обема на дисертацията е от 242 стр. като е структурирана в пет части с посочена ползвана литература и *Приложения*.

Уводът е посветен на докторската теза като тя е развита подробно в четири компонента

1.Първия компонент на докторската теза са група общи твърдения за характеристиките на социалните, икономическите и управленските аспекти на *проблема с ниските доходи от труд*. Главния акцент в тези твърдения можем да определим с три характеристики на *проблема с*

ниските доходи от труд.

2. Втория компонент на докторската теза са твърдения за характеристиките на управленския модел на публичната система за управление на политиките по доходи от труд, неговата вътрешна структура и значимост на определени компоненти по отношение на ефективността на публичните политики. *Основното твърдение е, че моделът трябва да бъде системно описан и развиван в контекста на неговите статични и динамични характеристики, така и в неговите предметни институционализирани компоненти и неговите действени и функционални характеристики в поведенчески план. За сега не е изградена и не се развива в управленската теория и практика представата за системността на този модел и неговата ключова роля за успеха на политиките.*

3. Третия компонент на докторската теза са група твърдения свързани с характера и ролята на научноизследователският обект на нашето изследване – управленския алгоритъм за правене на политики./УАПП/. *Нашето основно твърдение е, че ролята на администрацията се подценява в управленско отношение и поради това вече няколко стратегии за реформа в държавната администрация не се изпълняват ефективно.*

4. Четвъртият компонент на докторската теза съдържа конкретни хипотези за развитието на част от УАПП за управление на политиката за доходи от труд и възможностите за създаване на управленска иновация в това развитие. Акцента на тази група твърдения е в характеристиката „нов” за УАПП. *Еволюцията на развитието на УАПП е необходимо да се ускори с усилията на изследователи и експерти като се фокусира поведението, мониторинга и оценката за ефективността на администрацията върху стандартизиране на процедурите и тяхното ефективно свързване с реалните управленски проблеми.*

Докторската тезата е защитена в трите съдържателни глави на докторската дисертация като докторантката е привлякла голям обем от емпиричен материал.

Първа глава

„От социалните през икономическите до управленските аспекти на проблема за ниските доходи от труд в България” е посветена на значимостта на социалния проблем анализиран чрез емпирично социологическо изследване, както и на икономическите и управленските аспекти на проблема. Икономическите аспекти са анализирани чрез използване на голям брой данни от вторични изследвания и документален анализ. Управленския аспект на проблема за ниските доходи от труд в контекста на публичното управление е темата на последната част от първа глава където е направен авторски анализ с принос за историята на публичната политика в областта на доходите от труд. За 25 годишното управление на политиката по доходи е направен подробен исторически преглед с посочени редица стойности на основните показатели на политиката, реалните доходи и макроикономическата ситуация за съответния период..

Втора глава

„Теоретичния модел на управленския алгоритъм за правене на политики /УАПП/ за политиката за доходи от труд като изследователски обект.” Докторантката във втора глава е дефинирала ясно и убедително предмета и обекта на дисертацията в контекста на съвременната постомодерна методологическа перспектива на социалните науки.

Аргументирано и с ерудиция е изследвала теоретичните концепции за публична политика , анализ на политиките, стратегията за развитие на политиките, като в теоретичния контекст на е развила своя оригинален теоретичен модел на УАПП. Моделът на УАПП е представен в системен вид като са разкрити различни негови аспекти в субективно и обективно, предметно и действено състояние.

Трета глава е посветена на изследователската програма „Изследователска програма за управленския алгоритъм за правене на политики „ която е представена в три самостоятелни части съответстващи на различните характеристики и изследователски методи на обекта . Първата част на изследователската програма обхваща „Характеристиките посветени на предшестващите, предметни условия за всеки конкретен етап в реализацията на УАПП”. Документален анализ на всички основни писани технологии в 15 компонента от матрицата на УАПП с обработен голям обем от нормативни и програмни документи е част от работата на докторантката в това направление. Изводите са ясни и доказват хипотезата на докторантката за несистемния и хаотичен характер на създаване на писани документи за управление на политиката, като се установяват липси на редица документи свързани с мониторинга и оценката на политиките като самостоятелни фази от всички равнища на управление. . Втора част на изследователската програма е посветена на характеристиките на действения аспекти на всеки конкретен етап в реализацията на УАПП. Втората страна на модела е свързана с неговата действена, времева, динамична характеристика. Изследването на социалните дейности, тяхната динамика и времева характеристика по принцип е най-сложния и скъп изследователски продукт. Изследователска програма не си поставя твърде амбициозни цели в изследване на динамичната , /действена/ характеристика на УАПП поради липса на изследователски ресурси. Възможното наблюдение върху дейността на администрацията в нейното ежедневие при осъществяването на УАПП е свързано с прилагане на анкетни наблюдения и внедрени наблюдения, или мнения чрез събиране на първична емпирична информация от реално действащи експерти в администрацията. Направените от докторантката изследвания показват и потвърждават изводите от първата част на изследователската програма. Действията на администрацията са зависими от една неструктурирана представа за възможностите те активно да продуцират политики и да се намесват във важни аспекти на нормативизирането на процесите на правене на политики. Повечето от тях се „оправдават” с липсата на писани технологии по които самите те имат задължения, но не ги реализират поради нисък административен капацитет. Трета част на изследователската програма съдържа едно съществено различие от първата и втората част на изследователската програма където бяха използвани предимно методите на наблюдение и документален анализ, като в третата част доминират методите за установяване на мненията, оценките и нагласите за действия от страна на администрацията. Докторантката е провела интервюта като по важното е ,че тя предлага нов въпросник и нови писан наръчник за реализиране на алгоритъма на управление в първата му стратегическа част на процеса на правене на политики.

Заклучение

Изследователската задача която си поставя докторантката Теменужка Златанова в началото на изследването / разделена на четири основни части/ е убедително и

аргументирано решена чрез анализа в трите глави на докторската разработка и на основата на събрания емпиричен материал и направените анализи убедително се доказват всички основни допускания в докторската теза.

Напълно съм съгласен с направените в автореферата оценка за научните приноси в теоретичен, методически и приложен аспект. Докторантската теза на тема "Нов алгоритъм за управление на публичната политика за доходи от труд по отрасли в България" заслужава висока оценка и предлагам да присъдим на Теменужка Златанова научната степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – публичен сектор).

Доц. д-р Александър Николов

18.03.2015 г